

KÖNYVRŐL

JÓKAI ANNA: NAPOK

/ Szépirodalmi Könyvkiadó, 1972/

Jókai Annát eddig mint kisregények és novellák íróját ismertük. Most jelentkezett eddigi legnagyobb méretű alkotásával: a Napok 600 oldalon egy ember egész életét beszéli el a harmincas évektől napjainkig. Az író nyilatkozata szerint mindig dédelgetett vágya volt a téma, még mielőtt írói pályáján elindult volna, már tervezgette. /Uj Irás 72.dec./

Jókai Anna író, de nem női író. Vannak, akik azt állítják, hogy egy írásműről - írója ismerete nélkül - meg lehet állapítani, hogy nő írta-e vagy sem. Jókai Anna műveinek esetében, azt hiszem, csődöt mondana az illető tudománya. Még inkább érvényes ez a Napokra, mint előző műveire, hiszen a regény főszereplője, aki első személyben mondja el élete történetét - pontosabban "közvetíti" napról-napra, évről-évre - férfi, Oláh Viktor. És nem árulja el magát sehol, nem esik ki szerepéből az író. Igaz, nem is akar különösebben "férfiasnak" látszani. Művének hőse nem azért férfi, hogy bebizonyítsa: bele tud helyezkedni egy férfi lelki világába; éppen így lehetne nő is, csak akkor nagyobb volna a veszély, hogy rásütik: persze, nő, hát nőről ír. Tulajdonképpen mindegy, hogy férfi-e vagy nő: ember, és ez a lényeg. Nem jobb és nem rosszabb, mint bárki más. Ő az átlag, még abban is átlagos, hogy különbnek hiszi magát az átlagnál.

Volt gyerek, csodálkozó és bizakodó, kamasz, keserű és "világfájdalmas", lelkes és rajongó ifju és aztán... felnőtt. Egyre több csalódás éri és egyre több csalódást okoz. A szép álmokból szürke hétköznapiak lesznek és a tervek tervek maradnak. Fia születik, és ő másképp akarja nevelni, mint ahogy őt nevelték. De a nevelés mindig másnapra marad és egyszer-csak azt veszi észre, hogy a fia ugyanolyan megvetéssel néz rá, mint ő nézett az apjára valamikor. Családja széthullik, második - nála jóval fiatalabb - felesége elhagyja, a lakásából is kiszorul. Albérletben lakik, mint fiatalsága kezdetén, de a remények helyett szörnyű fenyegetés az osztályrésze: a rák. Leélte, amit rá kiszabtak, épp-ugy, mint más, se jobban, se rosszabbul. Épp-ugy, mint akármelyikünk. Mi vagyunk ez az ember. Ezért nem fontos, hogy férfi-e vagy nő.

Izobel Eszter

